

Kooskõlastamise käigus esitatud märkuste ja ettepanekute kooskõlastustabel

Märkuse esitaja/ märkuse sisu	Märkusega arvestamine /mittearvestamine
Haridus- ja Teadusministeerium: Kristel Möller (Kristel.Moller@hm.ee), Jürgen Rakaselg (tel: 735 0232, Jurgen.Rakaselg@hm.ee), Kristel Siimula-Saar (Kristel.Siimula-Saar@hm.ee)	
Esitasite kooskõlastamiseks korralduse (edaspidi muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Eelnõuga kavandatakse anda kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) korralduseametnikule lisavolitused kohaliku omavalitsuse territooriumil turvalisuse tagamise ja parema elukeskkonna loomisel. Kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega.	
1. KOV korralduseametnikule lisavolituste andmisega (eelnõu § 1 p 2) kaasneb täiendavate järelevalve erimeetmete rakendamine ka alaealiste suhtes. Peame alaealiste suhtes täiendavate järelevalve erimeetmete rakendamise õiguse andmist KOVi korralduseametnikule probleemseks. Leiame, et KOVi peamine roll on ennetada alaealiste rikkumisi nende õigusi ja vabadusi mitteriivavate toimingutega. Samuti on oluline tõrjuda ohte ja kõrvaldada rikkumisi alaealiste õigusi ja vabadusi võimalikult vähe riivaval viisil. Lapsel on õigus erilisele kaitsele ning abile. Mida intensiivsem on lapse õiguse või vabaduse riive, seda kaalukamad peavad olema riivet õigustavad põhjused ning seda kõrgem peab olema võimu teostamise kvaliteet ja vastutus. Seega tuleb laste puhul eriti silmas pidada, et kui korralduseametnikule antakse täiendavate erimeetmete kohaldamise õigus, peavad tal olema politseiga võrreldavad teadmised, oskused ja vastutus, tema üle tehakse tõhusat järelevalvet ning tema suhtes on riigil eriline usaldus. Seetõttu leiame, et täiendavate õiguste andmine KOVi korralduseametnikule alaealiste suhtes erimeetmete rakendamiseks vajab eraldi proportsionaalsuse ja eesmärgipärasuse hindamist.	Antud selgitus Eelnõu koostaja nõustub, et peamine eesmärk on ennetada alaealiste rikkumisi nende õigusi ja vabadusi mitteriivavate toimingutega. Korralduseametnikele lisanduvad meetmed on seotud eelkõige joobe tuvastamisega. Indikaatorvahendi kasutamine joobe tuvastamiseks on tavapärane toiming ning selle kasutamiseks antakse eelnevalt väljaõpe. Korralduseametnikele kehtestavate nõuete osas on eelnõud täiendatud nii karistusandmete kui korralduseametniku õppe sisu osas. Vt selgitusi kooskõlastustabeli punktides 2 ja 4. Lisaks märgime, et alaealiste poolt toime pandud väärtegevuste arv, mis on seotud avaliku korra rikkumise või alkoholi tarbimisega, on

		märkimisväärselt langenud – 2020 ja 2022 aasta võrdluses on avaliku korra rikkumiste arv vähenenud rohkem kui poole ja alkoholiseaduse rikkumiste arv pea poole võrra. Seega on ka võimalike puudutatud isikute arv oluliselt vähenenud ja moodustab võimalikest rikkujatest väikese osa.
2.	Eelnõuga sätestatakse nõuded KOV korrakaitseametnikule ja ka asjaolud, mis välistavad teenistusse võtmise (eelnõu § 3 p 3). Teenistusse võtmist välistavad asjaolud tulenevad nii avaliku teenistuse seadusest kui ka kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest. Neid loetelusid hinnates ei ole aga selge, milliste kuritegude eest saadud karistus välistab korrakaitseametnikuna teenistusse võtmise ja milliste eest mitte. Näiteks, kas on välistatud, et korrakaitseametnikuna saab teenistusse asuda inimene, kellel on karistus sellise kuriteo eest, mis viitab inimese enesekontrolli puudumisele. Meie hinnangul on sellisel juhul erivahendite kasutamise õiguse andmine lubamatu. Seletuskirja järgi on vältimatuks eelduseks, et korrakaitseametnikul on laitmatu taust, kuid toodud selgitustest ei ole arusaadav, millega see on sisustatud. Näiteks lastekaitseaduses on väljatoodud konkreetsed kuritegude koosseisud, mis välistavad lastekaitseametnikuna töötamise. Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja selgitusega, mida laitmatu taust tähendab. Lisaks vajab selgitamist, kas ja mis puhul on välistatud eelnimetatud inimeste korrakaitseametnikuna teenistusse asumine ning sellest tulenevalt tuleb täpsustada eelnõud konkreetsete süüteo koosseisudega.	<p>Arvestatud</p> <p>KOKS-i lisatava §-i 53⁷ punkte 1 ja 2 on täiendatud ning lisatud „olenemata karistusandmete kustutamisest“. KOKS §-i 53⁷ punktist 1 on eemaldatud ka sõnad „esimese astme“, ehk arvestatakse kõikide tahtlikult toime pandud kuritegudega, mis katab ära ka lastekaitseaduses väljatoodud konkreetsed kuritegude koosseisud.</p> <p>KOKS § 53⁷ punktides 1 ja 2 sätestatud nõuded on peale sõnastuse muutmist samasugused nagu politseinikele politsei- ja piirivalves seaduse § 40 punktides 1 ja 2 toodud nõuded.</p>
3.	Lisaks eeltoodule esitame järgmised tähelepanekud:	
	1) eelnõu § 1 punkti 2 sõnastuse järgi muudetakse KorS§ 57 ² lõikeid 1 ja 2, kuid muudetakse kolme lõiget;	<p>Osaliselt arvestatud</p> <p>Seletuskirjas on eelnõu § 1 punkti 2 esimest lõiku vastavalt täiendatud. KorS § 57² lõike 3 sisuline selgitus on juba toodud seletuskirja lk 15.</p>

	<p>2) muudetava KorS § 57² lõike 1 punktides 1 ja 2 on loetelus viide §-le 43. Kuivõrd punktis 2 viidatakse punkti 1 loetelule, ei ole punktis 2 viide §-le 43 vajalik;</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Muudetava KorS § 57² lõike 1 punktist 2 kustutatud viide KorS §-le 43.</p>
	<p>3) kohaliku omavalitsuse korralduse seadusesse lisatava § 53⁶ lõikest 3 tuleneb, et korrakaitseametniku kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse kutseseaduses ettenähtud korras. Kutseseadus aga ei reguleeri kvalifikatsiooninõudeid, kvalifikatsiooninõuded peavad tulenema eriseadusest (antud juhul kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest).</p>	<p>Arvestatud</p> <p>KOKS-i lisatava § 53⁶ lõikest 3 jäetakse välja „kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse“.</p>
<p>Sotsiaalministeerium <i>Ebe Sarapuu (tel: 5912 9275, Ebe.Sarapuu@sm.ee), Maarja Kärson (Maarja.Karson@sm.ee)</i></p>		
<p>Edastasite meile kooskõlastamiseks korrakaitseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega arvestamise korral.</p>		
<p>4.</p>	<p>KOV korrakaitseametnikule antakse õigus kohaldada vahetut sundi, eelkõige füüsilist jõudu, seda ka avalikku korda rikkunud sh joobeseisundis alaealise suhtes. Samuti antakse KOV ametnikule õigus kontrollida ja tuvastada joobeseisundit ning toimetada joobeseisundis isik (sh alaealine) kainenema. Sellises olukorras alaealine võib oma seisundist tulenevalt olla eriti haavatavas olukorras, tegemist võib olla abivajava või mõnel juhul ka hädaohus oleva lapsega lastekaitseaduse tähenduses. Üldjuhul on tegemist teismeeas noortega, kellega tegelemisel on oluline tunda lapse arengu ja käitumisega seotud aspekte. Selliste lastega tegelevad isikud peavad olema selleks ette valmistatud, sh oskama märgata lapse abivajadust ja sellele vastavalt tegutseda. Seega peaks korrakaitseametniku väljaõpe ja kutse taotlemise kvalifikatsiooninõuded hõlmama ka lastekaitse aspekte. Korrakaitseametniku põhiõppe õppekavasse tuleks lisada eraldi teemana abivajava lapse märkamise ja abistamine. Vastava õppekava mooduli väljatöötamisel ja ka pakkumisel saab osaleda Sotsiaalkindlustusamet, kes korraldab lastekaitsetöötajate täienduskoolitusi ning laste heaolu temalisi koolitusi ka teistes valdkondades lapsega töötavatele isikutele. Lisaks tuleks ka teistes õppekava moodulites pöörata eritähelepanu alaealise isiku käsitlemise erisustele, sh tema suhtes</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Korrakaitseametniku kutse uuendamisel kavandame sinna abivajava lapse märkamist ja abistamist puudutava teema, eeldusel, et see ei kasvata oluliselt kursuse mahtu, ning kaasame väljatöötamisse Sotsiaalkindlustusameti.</p> <p>E-kursuste läbimise võimaluse osas täiendame seletuskirja.</p>

	<p>füüsilise jõu, erivahendite ja relvade kasutamisele, et korrakaitseametnikul oleks baasteadmised lapse arengust ja psühholoogiast ning ta oskaks sellega oma tegevuses arvestada. Samuti tuleks õppekava moodulites pöörata tähelepanu ka vägivalle ja kannatanute traumateadliku kohtlemise teemadele, kuivõrd avaliku korra tagamisel ja jooeeseisundis inimestega tegelemisel puutuvad korrakaitseametnikud kokku ka vägivalloolukordadega ja -ohvritega. Näiteks on Sotsiaalkindlustusametil valminud e-kursused traumateadliku kohtlemise ja lähisuhtevägivalle teemadel, mida saab läbida tasuta ja endale sobival ajal.</p>	
5.	<p>Arvestades korrakaitseametnikule antavaid lisaõigusi, sh kokkupuutel haavatavas olukorras olevate alaealistega, peaks korrakaitseametniku teenistusse võtmise eelduseks olema ka isikul lastega töötamise piirangu puudumine ehk lastekaitseeaduse §-s 20 nimetatud süütegude eest karistatuse puudumine. Seega palume viia kavandatav KOKS § 53⁷ kooskõlla Lasteks §-ga 20. Samuti teeme ettepaneku täpsustada KOKS § 53⁷ regulatsiooni nii, et tuleks sõnaselgelt välja, et korrakaitseametnikuks ei tohi nimetada 2 isikut keda on karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest või karistatud vangistusega, olenemata karistusandmete kustutamisest.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Vt selgitust kooskõlastustabeli punktis 2.</p>
6.	<p>Palume täiendada seletuskirja põhjendustega, miks on eelnõuga lisatavas KOKS §-s 53⁷ otsustatud kehtestada KOV korrakaitseametnikule leebemad nõuded isiku varasema karistatuse osas kui politseiametnikele. Eelnõu aluseks olevas väljatöötamiskavatsuses 2019. a oli kirjas: Sisuliselt kehtestatakse korrakaitseametnikele lisaks avaliku teenistuse nõuetele sarnased nõuded politseiametnikega. PPVS § 40 kohaselt ei tohi politseiametnik olla karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest või vangistusega, sõltumata karistusandmete kustutamisest. Korrakaitseametnike puhul välistaks teenistusse võtmise AvTS §-st 15 tulenevalt kehtiv karistus, toime pandud riigivastane kuritegu või kuritegu, millega kaasnes teatud ametikohal töötamise keeld, ning lisatavast KOKS §-st 53⁷ tulenevalt I astme kuriteo või vangistusega karistatud süütegu, sõltumata karistusandmete kustutamisest. See võimaldaks aga teenistusse võtta nt vägivallakuriteo sooritanud isiku, kelle karistusandmed</p>	<p>Arvestatud</p> <p>KOKS §-s 53⁷ punkte 1 ja 2 on muudetud ning täiendatud, mille tõttu puudub vajadus täiendada seletuskirja põhjendustega leebemate nõuete kasutamise osas.</p> <p>Muudatuste osas vt selgitust kooskõlastustabeli punktis 2.</p>

	<p>on kustutatud. See vajaks seletuskirjas põhjendamist, arvestades ametnikele antavaid lisaõigusi vahetu summi ja relva kasutamiseks avaliku korra rikkumise olukorras, mis nõuab olukorda lahendavalt isikult head pingetaluvust, empaatiat ja kontrolli enda emotsioonide ning käitumise üle. Samuti on eelnõu seletuskirjas KOKS § 53⁷ puhul praegu ka rõhutatud, et korrakaitseametnik peab olema seaduskuulekas, tal peavad olema kõrged kõlblised väärtused ja ta peab nii olema kui ka näima usaldusväärne. Kui riik annab korrakaitseametnikule õiguse kohaldada vahetut sundi, on vältimatu eeldus, et tema taust on laitmatu. Leiame, et praegu kavandatud regulatsioon ei ole kooskõlas seletuskirjaga ega ka väljatöötamiskavatsuse aegse analüüsi tulemustega ja seetõttu tekitab sisulisi küsimusi.</p>	
7.	<p>Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et KorS § 57² lõike 1 punktis 1 sätestatavate erimeetmete loetelu on sama. Samas eelnõu kohaselt on lisandunud täiendav paragrahv, mille osas erimeetmeid kohaldatakse ja ka üks lisanduv erimeede. Samuti erineb selgitus lisanduva KorS § 57² lõike 3 osas. Palume eelnõu seletuskirja vastavalt täiendada, samuti tuleks normitehniliselt vaadata üle punkt 2 (sissejuhatavas lauseosas on märgitud, et muudetakse KorS § 57² lõikeid 1 ja 2, kuid lisandunud on ka lõige 3).</p>	<p>Arvestatud osaliselt Vt selgitusi kooskõlastustabeli punktis 3.</p>
8.	<p>Eelnõu juurde lisatud esimese rakendusakti kavandi (nõuded korrakaitseametniku õppele ja täiendusõppele) õiguslikuks aluseks on märgitud KorS § 53⁶ lõige 5, mida eelnõus eneses ei sisaldu. Tõenäoliselt on viidatud volitusnormi all silmas peetud KOKS § 53⁶ lõiget 5.</p>	<p>Arvestatud Rakendusakti kavandis on tehtud volitusnormi osas parandused.</p>
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Dana Kadanik (tel: 5912 6091; Dana.Kadanik@mkm.ee)</p>		
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt edastatakse ametlik vastus kiri korrakaitseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule, kuid soovime juhtida tähelepanu täiendavale asjaolule seoses tervisekontrollide läbiviimisega.</p>		
9.	<p>Rakendusaktide kavandite failis on kavand siseministri määrusest „Korrakaitseametniku tervisenõuded ja tervisekontrolli kord ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded“, mis sisaldab paragrahvi 6 järgnevas sõnastuses: „§ 6. Korrakaitseametniku tervisekontrolli tegija Korrakaitseametniku tervisekontrolli teeb käesolevast määrusest lähtudes Terviseameti väljaantud</p>	<p>Võetud teadmiseks Arvestame esitatud märkusega rakendusakti lõpliku eelnõu väljatöötamisel.</p>

	<p>töötervishoiu tegevusluba omav tervishoiuasutus või Terviseameti tervishoiutöötajate registrisse kantud töötervishoiuarst, kes kaasab psühhiaatri ning vajaduse korral teisi eriarste ja spetsialiste.“</p> <p>Eesti Töötervishoiuarstide Selts (ETTAS) on tõstatanud murekoha, mis seostub teiste eriarstide ja spetsialistide kaasamisega tervisekontrolli läbiviimisesse. Vaimse tervise hindamiseks on vaja töötervishoiuarstil kaasata psühhiaater, kuivõrd sissekanded vaimse tervise kohta ei pruugi olla arstile nähtavad (digiloos on andmed suletud või digiloosse lisamata). Töötervishoiuarstide ja psühhiaatrite vahel ei ole võimalik e-konsultatsiooni läbi viia põhjusel, et töötervishoiuerialal ei ole Tervisekassaga lepinguid teenuste osutamiseks. Seetõttu on ainuke võimalus vormistada tavapärase saatekiri perearsti kaudu, mis eeldab psühhiaatritele aja registreerimist üldjärjekorras ja füüsiliselt vastuvõtule pöördumist. Seetõttu on raskendatud psühhiaatrite kaasamine tervisekontrolli läbiviimisesse. Oleme ETTAS-e tõstatanud murekoha edastanud Sotsiaalministeeriumile seisukoha kujundamiseks, kuivõrd tegemist on laiemalt tervishoiusüsteemi puudutava küsimusega.</p> <p>Ühtlasi palume, et kaasaksite eelnõu koostamisse ka ETTAS-e, kui te seda juba teinud ei ole.</p>	
<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium: <i>Kaur Kaasik-Aaslav (tel: 611 3078; kaur.kaasik-aaslav@agri.ee), Martin Kulp (tel: 5885 1442; martin.kulp@agri.ee), Sulev Liivik (tel: 5885 1471; sulev.liivik@agri.ee), Diana Rammul (tel: 625 6259, diana.rammul@agri.ee)</i></p>		
<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kooskõlastab korraaitseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkustega.</p>		
10.	<p>Eelnõu § 3 punktiga 1 täiendatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 53¹ lõikega 1¹. Anname teada, et kavandame lisada peagi samuti kooskõlastusringile jõudvasse KOKSi eelnõusse regulatsiooni, mis lõikes 1¹ nimetatud õigusi juba hõlmab ja mitte üksnes korraaitseametnikele, vaid mistahes kohaliku omavalitsuse üksuse (KOV) järelevalvet teostavatele ametnikele. Esiialgu kavandatav sõnastus on: „Omavalitsusüksusel on õigus teostada riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 36¹ ja 36² sätestatud eeskirjade ja punktis 36⁷ sätestatud nõuete ja korra täitmise üle.“.</p>	Võetud teadmiseks

	<p>„Omavalitsusüksus võib käesolevas paragrahvis sätestatud riikliku järelevalve teostamisel kohaldada korra- ja korrahoolduse §-des 30 ja 32 sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korra- ja korrahoolduses sätestatud alusel ja korras. Omavalitsusüksus võib vahetu ohu tõrjumiseks kohaldada korra- ja korrahoolduse §-des 50 ja 52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid, kui rikkumine võib põhjustada ohtu isiku elule või tervisele.“</p> <p>Seega peame vajalikuks teha koostööd, et seadused oleksid omavahel kooskõlas. Lisaks juhime tähelepanu, et KOKS võtab termini „kohaliku omavalitsuse üksus“ asemel seaduses läbivalt kasutusele termini „omavalitsusüksus“.</p>	
11.	<p>Eelnõu § 1 punkti 1 kohaselt saab KOV õiguse piirata teatud tähtpäevadel müra ja valgusefektide (nt ilutulestik) kasutamist. See on igati tervitatav, sest tegemist on asjakohase meetmega, mille abil on võimalik tagada inimeste ja loomade heaolu.</p>	<p>Võetud teadmiseks</p>
12.	<p>Eelnõus kavandatud lisavolituste andmine KOVile turvalisuse tagamiseks oma territooriumil on Tallinna keskne. Enamik KOVidest ei ole moodustanud korra- ja korrahoolduse üksust ning kavandatavate ülesannete kaalukuse tõttu neid ilmselt moodustama ka ei hakata. KOVid, välja arvatud Tallinn, on eelmiste kooskõlastusringide puhul pigem väljendanud seisukohta, et selline riigi jõu monopoli osaline üleandmine neile ei sobi ning on viidanud pigem oma vajadusele täita riigi ülesannete asemel kohaliku iseloomuga ülesandeid, mis on sätestatud KOKSi § 6 lõigetes 1-3. Seega soovime kaaluda ka varianti, kus erivolituste andmine toimub seaduses sätestatud volitusnormi alusel halduslepinguga, ega puuduta neid KOVe, kus näiteks küll on loodud korra- ja korrahoolduse ametniku koht, kuid neil puudub vajadus täiendavaks riiklikuks atesteerimiseks ja erioiguste võtmiseks ja rakendamiseks.</p> <p>Ülal väljatoodud põhjustel ja lisaks põhjusel, et korra- ja korrahoolduse erimeetmete üleandmine KOVile loob eeldused isiku õiguste senisest ulatuslikumaks riiveks, ei peaks meie hinnangul õiguste saamine ja omanime sõltuma pelgalt juriidilisest faktist või toimingust (korra- ja korrahoolduse ametniku</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Kavandatud lisavolitusi on võimalik kasutada kõikides KOV-ides, sõltumata nende asukohast. See, et esmalt võib nende peamine rakendaja olla eeldatavasti Tallinn, ei muuda lisavolitusi Tallinna keskseks.</p> <p>Lisavolituste kasutamiseks <u>ei ole vaja moodustada korra- ja korrahoolduse üksust</u>, vaid nimetada ametisse korra- ja korrahoolduse ametnik. Korra- ja korrahoolduse ametnike ametisse nimetamine on KOV-ile vabatahtlik ning ametisse nimetatavate korra- ja korrahoolduse ametnike arv sõltub KOV-i vajadusest ja võimalusest. Võimalik, et KOV ei pea vajalikuks ametisse nimetada ühtegi korra- ja korrahoolduse ametnikku ja riikliku järelevalvet teostavad ainult järelevalveametnikud.</p>

ametikoha loomisest või ametniku kutsetunnistuse saamisest). Kuna intensiivne sekkumine isiku õigusesse nõuab ka täpset ja selget seaduslikku alust, siis näeme, et õigusselgem oleks selliste erivolituste rakendamise andmine KOVile läbi halduslepingu, millega saavad riik ja KOV kokku leppida meetmed, nende rakendamise ulatuse ja ajaperioodi, Politsei- ja Piirivalve ameti ja KOVi eri- või paralleelpädevuse juhtumite lahendamise ning ka vahendite eraldamise või KOVi kuludega teostamise. Halduslepinguga saab KOV võtta ka selge vastutus nendes olukordades ja tagada, et tema ametnikud on sobivate omadustega, pädevad ning vahetut sundi rakendatakse proportsionaalselt. Kuna halduslepingud on leitavad Riigi Teatajast, on ka ühiskonna jaoks selgem, millises KOVis on sekkumispädevus ja mis ulatuses olemas ja millises mitte.

Seega soovitame õigusselguse huvides kaaluda senise juriidilise fakti ja sündmuspõhise lähenemise asemel halduslepinguga erivolituste andmist. Selliselt on inimese jaoks selgem ja paremini eristatud KOVi järelevalveametniku pädevused ja eraldi institutsioonina loodud korrakaitseametniku pädevused. Niisamuti ka KOVi ja PPA pädevused ohuolukordadega tegelemisel.

KOKS-i § 6 näeb lisaks konkreetselt loetletud ülesannetele ette, et KOV täidab ka muid talle seadusega pandud ülesandeid ja avaliku korra üldnõuete järgimise üle järelevalve tegemine on KOV-ile pandud juba varasemalt.

KorS §-57¹ kohaselt on avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimise üle järelevalve teostajaks nii politsei kui ka valla- või linnavalitsus. Seadus ei näe ette erisust, et see oleks rohkem politsei kui KOV-i ülesanne. Küll aga on, tulenevalt rohkemate erimeetmete kasutamise õigusest, politseil võimalik õiguserikkumise sekkuda tõhusamalt, mida on ka praktikas näha – vajadusel kaasub KOV ametniku poolt alustatud juhtumi lahendamisse politsei ja viib selle lõpuni.

Halduslepinguga ei saa anda üle ülesannet, mis on KOV-ile pandud seadusega. Sisuliselt saaks politsei halduslepinguga anda ülesande täitmiseks vajalikud erimeetmed, kuid sel juhul tõstatub küsimus, miks seda teha erinevate lepingutega selmet näha kõikidele KOV-idele ette ühesugused õigused seaduse tasandil.

Seaduse tasandil lisavolituste andmine aitab välistada killustatust ning tagada, et kogu riigi vaates oleks võimalikult ühtne ja selge lahendus.

Lepingud võivad olla KOV-ide vaates erinevad, samas peaks ka sel juhul olema eeldus, et meetmete kasutaja vastab kõrgendatud nõuetele ning omab vastavat väljaõpet. Sisuliselt kehtestatakse nõuded

		<p>meetmete kasutajatele iga lepinguga eraldi ning ka need võivad KOV-ide osas erineda.</p> <p>Lepingu sõlmimine on vabatahtlik. Samuti on korrakaitseametniku ametisse nimetamine vabatahtlik – on seda olnud siiani ja on ka edaspidi.</p> <p>Kooskõlastaja on märkinud, et Riigi Teatajast leitavad halduslepingud annavad ühiskonnale selguse, millises KOVis on sekkumispädevus ja mis ulatuses olemas ja millises mitte. Eelnõu koostaja hinnangul on see 79 võimaliku lepingu korral pigem keeruline kui selge. Eelnõu koostaja leiab, et parema selguse looks see, kui iga KOV-i kodulehel on välja toodud, kes ja millises ulatuses KOV-is avaliku korra üldnõuete järgimise kontrollimisega tegeleb (nt nagu tuuakse välja info, kelle poole pöörduda sotsiaalküsimustes jms).</p>
13.	<p>Seletuskirja kohaselt ei kaasne eelnõuga riigile otsest lisakulu (lk 35). Paraku ei võimalda eelnõu seda siiski nii üheselt määratleda. Kuigi lisavolitustega antavad ülesanded on integreeritud korrakaitseteenuse osaks, siis paratamatult võib siin siiski olla tegemist riigi võimumonopoli üle kandmisega KOVidele. Seega tekib küsimus, kellelt saab korrarikkumise olukorras isik esmajärjekorras abi oodata – kas KOVilt või PPAlt? Palume seletuskirjas analüüsida, kas võib praktikas tekkida olukord, kus PPA jätab ülesande täitmata ning KORSi alusel ülesandeid täitev KOV on sunnitud ülesande täitmise üle võtma, sest isikud ootavad KORSi alusel KOVilt lahendust. Selline stsenaarium võib kujundada olukorra, kus KOVi täidetav ülesanne võib muutuda Põhiseaduse § 154 lõike 2 kohaselt riiklikuks ülesandeks, mille kulud peab riik KOVidele hüvitama. Riigikohtu 16. oktoobri 2010. a otsuse nr 3-4-1-8-09 kohaselt tuleb välistada olukord, kus riik oma kulusid vähendades paneb KOVi olukorda, kus viimane peab riigi ülesannet täitma omavalitsusliku ülesande raha arvelt.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>KorS §-57¹ kohaselt on avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimise üle järelevalve teostajaks nii politsei kui ka valla- või linnavalitsus. Seadus ei näe ette erisust, et see oleks rohkem politsei kui KOV-i ülesanne. Küll aga on, tulenevalt rohkemate erimeetmete kasutamise õigusest, politseil võimalik õiguserikkumise sekkuda tõhusamalt, mida on ka praktikas näha – vajadusel kaasub politsei KOV ametniku poolt alustatud juhtumi lahendamisse ja viib selle lõpuni.</p> <p>Oleme eelnõu seletuskirjas selgitanud, et lisavolituste andmisega antakse täiendavate erimeetmete kasutamise õigus mitte täiendavaid</p>

		<p>ülesandeid. Ülesanne kontrollida avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimist on KOV-il juba varasemast olemas. Seejuures ei ole täna mitmete KOV-ide puhul kahjuks ka kohalikele elanikele selgelt arusaadav, kes seda ülesannet vastava KOV-i poolt täidab – selline info ei ole avalikult leitav.</p> <p>Korrakaitseametnikele lisanduvad meetmed on seotud eelkõige joobe tuvastamisega, mis võimaldab ka kontrollitava isiku osas kiiremini hinnata, kas tegemist võib olla inimesega, kes vajab meditsiinilist abi või kes tuleb tema ohutuse mõttes toimetada kainenemiseks koju või kainestusmajja. Kas ja kuhu maani, neid meetmeid kasutatakse sõltub KOV-i soovist ja võimalustest. Eelnõu koostajad ei eelda, et kõik KOV-id hakkavad tegelema kainenema toimetamisega või pidama oma kainestusmaja.</p> <p>Kui võimumonopoli ülekandmise osas mõeldakse erivahendite ja teenistusrelvade kasutamise õigust, siis esimesed nendest on vajalikud selleks, et eelkõige tagada korrakaitseametniku enda <u>esmane</u> ohutus olukordades, kus kontrollitav võib teda õigusrikkumise lahendamisel otsustada rünnata.</p> <p>Sellist olukorda, kus keegi avaliku korra rikkumisele ei reageeri, ei saa tekkida. Politsei ei saa ka tulevikus jätta reageerimata, kuivõrd jätkuvalt on ka tema ülesandeks, tulenevalt KorS § 57¹ kontrollida avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimist. Samuti on politsei üldkorrakaitseorgan, kes peab KorS § 6 sätestatud juhtudel reageerima kui teistel korrakaitseorganitel pole see võimalik.</p>
<p>Eesti Linnade ja Valdade Liit: Veikko Luhalaid</p>		

Eesti Linnade ja Valdade Liit kooskõlastab korra- ja seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu järgmistel tingimustel.	
14.	<p>Eelnõuga soovitakse laiendada kohaliku omavalitsuse (KOV) korra- ja seaduse muutmise volitusi riiklikus järelevalves avalikus kohas käitumise üldnõuete ja ühistranspordiseaduse nõuete üle ja väärtemenetluses.</p> <p>Kooskõlastame eelnõu üksnes tingimusel, et eelnõuga kavandatavate õiguste kasutamine on KOVde poolt vabatahtlik ja otsustus korra- ja seaduse muutmise volituste rakendamiseks tehakse enesekorraldusõiguse põhimõttel kohalike prioriteete, vajadusi ja võimalusi silmas pidades, mitte riigipoolse otsuse või kaudse surve tõttu.</p>
15.	<p>Avalikus kohas käitumise üldnõuete üle teostab kehtiva korra- ja seaduse muutmise järgi järelevalvet eelkõige politsei ning seejärel valla- või linnavalitsus. Kohalik omavalitsus saab panustada avaliku korra tagamise vastavalt oma pädevusele. Eelnõu kohaselt võimaldatakse kohalikel omavalitsustel nimetada ametisse nõuetele vastavad korra- ja seaduse muutmise volitused, kellele antakse riikliku järelevalve teostamiseks täiendavad erimeetmete kasutamise õigused ning õigus kasutada vahetut sundi.</p> <p>Korra- ja seaduse muutmise seadusega sätestatavad erioigused panevad kohalikele omavalitsustele võrreldes varasemaga suurema surve tegeleda avalikus kohas toimepandud rikkumiste lahendamiseks. Lisaõiguste andmine tekitab muuhulgas politseipoolse ootuse kohaliku omavalitsuse poolt rohkemale panustamisele avaliku korra tagamisel. Tallinna munitsipaalpolitseile, kes tegutseb avaliku korra tagamise nõuete kontrollimisega ööpäevaringselt, tekib erioiguste kehtestamisega võimalus teostada riiklikku järelevalvet efektiivsemalt. Enamik teiste kohalike omavalitsuste riikliku järelevalvega tegelevad ametnikud ei ole rakendatud tööle õhtustel ning öistel aegadel, mil avaliku korra rikkumisi esineb oluliselt rohkemal määral.</p> <p>Dokumentide küsimine, isikusamasuse tuvastamine ning ülemäärase müra tekitamiseks keelatud kohtade kehtestamise õiguse andmine kohalikele omavalitsustele on põhjendatud ning ei nõua lisakulutusi. Muus osas riigi poolt</p>
	<p>Võetud teadmiseks</p> <p>Selgitame, et täiendavate lisavolituste kasutamine on võimalus mitte kohustust ja iga KOV otsustab ise, kas ja mis ulatuses ta neid kasutada soovib.</p>
	<p>Antud selgitus</p> <p>Lisavolituste andmisega ei eeldata, et kõik KOV-id kõiki neid võimalusi kasutama hakkavad. On arusaadav, et KOV-ide rahalised võimalused on erinevad, aga ka vajadused. Igas KOV-is ei pruugi eraldi üksuse loomine olla ka vajalik. Samuti ei eeldata, et kõik KOV-id on valmis 24/7 avaliku korra rikkumistele reageerima. Samas on oluline, ka kohaliku elaniku vaates, et selgelt arusaadav, kas ja kes avaliku korra tagamise ülesannet vastava KOV-i poolt täidab – selline info ei ole avalikult leitav.</p> <p>Märgitud kulude osas täpsustame, et eelnõus on tehtud muudatused ja korra- ja seaduse muutmise volituste pädevus piirdub indikaatorvahendi kasutamisega. Samuti loobutakse eelnõus algselt kavandatud KorS §-des 39 ja 40 sätestatud erimeetmete andmisest.</p> <p>Kuigi korra- ja seaduse muutmise volitustele nähakse ette isiku kinnipidamise õiguse, ei ole eelduseks see, et iga KOV peab rajama kinnipidamiseks vajalikud</p>

	<p>kokku hoitavad tööjõu, -aja ja -vahendite kulutused kanduvad üle kohalikule omavalitsusele, kuna seaduste muudatustega tekivad omavalitsustele arvestatavad lisakulud. Eelnõu seletuskirja kohaselt on arvestatud ühe korrakaitseametniku riietuse, koolituse ning erivahendite esialgseks kuluks 4900 eurot. Lisaks tekib vajadus rahastada tegevusi seoses isikute kinnipidamisega, alkoholi- ja narkojoobe tuvastamisega kohapeal või tervishoiuteenuse osutaja juures ja joobes isikute transportimisega elukohta või kainenema. Kohalikel omavalitsusel tuleb kaaluda sellisel viisil eelarveliste vahendite kulutamise otstarbekust.</p> <p>Eelnõu kohaselt täidab politsei edasi oma seadusjärgseid ülesandeid ning korrakaitseametniku ametisse nimetamine ei ole kohustuslik. Kohalike omavalitsuste ressursid ja vajadused erinevad piirkonniti suuresti, mistõttu on korrakaitseametniku ametisse nimetamise alternatiivina jäetud võimalus jätkata riikliku järelevalve teostamist kehtivas korrakaitseasutuses toodud erioiguseid kasutades.</p>	<p>ruumid. Pikemaajaliseks kinnipidamiseks toimetatakse isik asutusse, kus on olemas nõuetekohased kinnipidamistingimused. Võib eeldada, et tegemist oleks üksikjuhtumitega.</p>
16.	<p>Seoses eelnõuga on tõusetunud üldisem küsimus KOV korrakaitse põhimõttelisest olemusest ja KOVist kui turvalise kogukonna eestvedajast ning laiemalt riigi korrakaitseüsteemist.</p> <p>1) Seletuskirjas on rõhutatud, et üks elanike vajadusi on turvaline elukeskkond ja et eelnõu muudatused aitavad tagada turvalise elukeskkonna.</p> <p>Turvalise elukeskkonna tagamine on väga oluline, kuid turvaline elukeskkond ei ole ainult avaliku korra tagamine, turvalisus tähendab inimese kaitstust, ohutust teatavas olukorras, elukeskkond aga elutingimusi ja ümbrust, kus elatakse. Turvaline elukeskkond luuakse igatüüpe koostöös. Ülesandeid turvalise elukeskkonna loomisel ja tagamisel täpsustatakse seadustes.</p> <p>Nii on KOVi ülesanded sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 6. Nimetame siin näiteks sotsiaalteenuste osutamist, sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmist, eakate hoolekannet, veevarustust ja kanalisatsiooni, ruumilist planeerimist, ühistranspordi korraldamist, teede, sealhulgas</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Nõustume, et turvaline elukeskkond ei ole ainult avaliku korra tagamine. Hindame kõrgelt KOV-ide panust kohaliku elu korraldamisel ja kõikide neile pandud ülesannete täitmisel.</p> <p>Siiski on ka avaliku korra tagamine üks osa turvalise elukeskkonna loomisest. Kooskõlastuskirjas viidatud KOKS § 6 näeb lisaks konkreetselt loetletud ülesannetele ette, et KOV täidab ka muid talle seadusega pandud ülesandeid ja avaliku korra üldnõuete järgimise üle järelevalve tegemine on KOV-ile pandud juba varasemalt.</p>

<p>tänavavalgustuse ehitamist ja korrashoidu, või näiteks koolieelsete lasteasutuste, turvaja hooldekodude ülalpidamist.</p> <p>Kõikide nende ülesannete täitmiseks annab KOV oma panuse turvalise elukeskkonna loomiseks ja tagamiseks, eraldades selleks raha nii investeringuteks, tööjõu kuludeks jms. KOV täidab ka seaduses sätestatud juhtudel riikliku järelevalve ülesandeid, mis samuti tagavad elukeskkonna turvalisust, kuid mille rakendamisel ei ole reeglina vaja rakendada vahetut sunni. Vahetu sunni kohaldamise vajaduse tekkimisel kasutatakse politsei abi.</p> <p>Politsei ja piirivalve seaduse kohaselt on avaliku korra kaitsmine politsei üheks põhiülesandeks.</p> <p>Abipolitseiniku seaduse kohaselt on abipolitseiniku pädevuses politsei abistamine avalikku korda ähvardava ohu ennetamisel, väljaselgitamisel ja tõrjumisel ning avaliku korra rikkumise kõrvaldamisel, samuti võib abipolitseinik politsei ülesandel teostada iseseisvalt liiklusjärelevalvet ja järelevalvet avalikus kohas käitumise nõuete üle ning politsei ülesandel täita iseseisvalt ülesannet avalikku korda ähvardava vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks. Turvaseaduse kohaselt täidavad teatud avalikku korra kaitsmise ülesandeid turvateenuse lepingu alusel ka turvaettevõtjad. Nii politseinikud, abipolitseinikud kui ka turvatöötajad peavad olema läbinud nõutud väljaõppe ning neil on seaduses sätestatud ulatuses vahetu sunni ja erivahendite kasutamise õigus.</p> <p>Seega on kehtivates seadustes turvalise elukeskkonna tagamiseks vajaliku vahetu sunni kohaldamise ülesanne pandud politseile ning seaduses sätestatud juhtudel abipolitseinikule ja turvatöötajale, mitte KOVile.</p>	<p>Nii politsei kui KOV-id teostasid avaliku korra üle järelevalvet ka KorS-ile eelneval ajal, mil avalik kord oli reguleeritud KOV volikogu kehtestatud avaliku korra eeskirjadega. KorS ei erista §-is 57¹ nimetatud pädevate korrakaitseorgani järelevalve valdkonda, mistõttu lähtutakse haldusmenetluse seaduse § 9 lõike 1 punktist 2 ja haldusorgani initsiatiivil algava haldusmenetluse viib läbi haldusorgan, kes on esimesena saanud teada asjaoludest, mis on tinginud või tingivad haldusmenetluse algatamise.¹</p> <p>Abipolitseinike kaasamise osas tuleb märkida, et abipolitseiniku seaduse kohaselt on abipolitseinik isik, kes <u>vabatahtlikult oma vabast ajast osaleb politsei tegevuses</u>. Tegemist on vaba tahte alusel politsei tegevusse kaasuvate isikutega, kelle puhul ei ole nende pidev olemasolu tagatud, mistõttu ei saa ka eeldada, et nemad võiksid avaliku korra üldnõuete järgmise kontrollimisel ehk riikliku järelevalve teostamisel omada kandvamat rolli kui KOV-id.</p> <p>Kehtiva turvaseaduse kohaselt saab turvaettevõtja tagada korda avalikel üritustel ning osutada nt vallas- ja kinnisvara valvet. Tavapärasesse avaliku kohas käitumise nõuete järgimise kontrollimisse turvaettevõtjaid kaasata ei saa – nende pädevus piirdub konkreetse valvatava objekti piiridega.</p>
---	--

¹ S. Pars. KorS § 57¹ kommentaarid. – Korrakaitse seadus. Kommenteeritud väljaanne. Sisekaitseakadeemia: 2017.

https://digiriul.sisekaitse.ee/bitstream/handle/123456789/1869/2017%2008%20korrakaitse%20seadus_kommenteeritud-WEB.pdf?sequence=3&isAllowed=y

		<p>Selgitame, et vahetu sunni kohaldamise õigus on ainult üks (väike) osa turvalise elukeskkonna tagamiseks vajalikest meetmetest mitte peamine meede. Eelnõu seletuskirjas on selgelt välja toodud, teenistusrelvi on vajalik kasutada eelkõige ametniku enda kaitseks ja füüsilist jõudu nt joores isikuga tegelemiseks.</p>
	<p>2) Nii väljatöötamiskavatsuses kui ka eelnõu seletuskirjas on kirjutatud, et tegemist ei ole KOVile uute ülesannete andmisega, vaid täiendavate õiguste andmisega ja et KOVil ei teki kohustust korrakaitseametnikku nimetada, vajadust korrakaitseametnikku ametisse nimetamiseks hindab iga KOV eraldiseisvalt.</p> <p>KOV-i korrakaitseametnikele täiendavate õiguste andmine toob paratamatult kaasa olukorra, kus politsei panus korrakaitse arvestades nende enda seatud prioriteete väheneb ja KOVidele antavate õiguste kasutamine muutub KOVidele sisuliselt kohustuslikuks.</p> <p>Näiteks soovitakse eelnõuga anda korrakaitseametnikule õigus hoida kainenema toimetatud isikut ettenähtud kinnipidamistingimustes (§ 43). Eelnõu seletuskirja kohaselt on kahtluse alla seatud vajadus hoida joores isikut, keda ei kahtlustata süüteo toimepanemises, või isikut, kes küll on joores, kuid ei ole agressiivne, kainenemiseni kainenemiskambris, mille ruumilahendus ja sisustus peavad vastama karistusõigusliku mõjutusmeetmena kasutatava koha nõuetele ja kasutada isiku valvamiseks politseiametnikku, kelle koolitamiseks on riik panustanud palju aega, raha, õppevahendeid ja tööjõudu, et koolitada teda tulema toime avaliku korra tagamisel eri ohuolukordades.</p> <p>Selline küsimuse püstitus viitab järgmisele võimalikule sammule, s.o, et KOVid peaksid ise looma võimalused (ruumid) selliste isikute kinnipidamiseks, tervisekontrolliks jms.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Eelnõuga antavate lisavolituste eesmärk ja ootus ei ole, et KOV-id hakkavad rajama endale eraldi kinnipidamisruume jms. Pikemaajaliseks kinnipidamiseks toimetatakse isik asutusse, kus on olemas nõuetekohased kinnipidamistingimused.</p> <p>Tervisekontrolli puudutavad toimingud tehakse tervishoiuasutustes, vastava pädevusega arstide juures. Lisaks märgime, et eelnõud muudetakse ja loobutakse korrakaitseametnikule KorS §-ides 39 ja 40 sätestatud erimeetmete andmisest.</p> <p>Märkuses on viidatud KorS §-ile 43, mis puudutab kainenema toimetatud isiku kinnipidamistingimusi. Kavandatavate muudatustega nähakse need ette juhaks, kui mõni KOV on valmis kainenemiseks vajalikud tingimused looma ja seda ülesannet täitma. See oleks eraldi protsess, eeldusel, et hetkel kavandatavad muudatused võetakse vastu ja selleks on nii riigi kui mõne KOV-i poolne valmisolek.</p> <p>Isikute kainenemisega kaasnevat teemat on pikemalt käsitletud eelnõu väljatöötamiskavatsuses. Perspektiivis tasub kaaluda, kas kainenemas hoidmiseks on vaja just KorS-i meetmeid või on</p>

		<p>muid lahendusi kui tegemist on isikutega, kes ei ole agressiivsed ja tegelikult vajavad abi. Eelnõu koostaja on seda probleemkohta VTK-s pikemalt käsitletud. Kuna hetkel paremaid lahendusi pole, kavandatakse hetkel KorS-i meetmete kasutamist.</p>
	<p>3) Võimalik ei ole nõustuda eelnõu seletuskirjas antud hinnanguga seaduse mõjude kohta KOVide töökorraldusele ja seaduse rakendamise seotud kohalike omavalitsuse tegevusele ja eeldatavatele kuludele ja tuludele.</p> <p>Korrakaitseametnikele täiendavate õiguste andmisega suureneb oluliselt toimingute arv, mida KOV peab korrakaitseametniku ametisse nimetamisel tegema. Kuna vahetu sunni kohaldamine on üks osa riigi jõumonopolist ja kohalikele omavalitsustele täiendavate erimeetmete kohaldamise õiguse andmisel on tegemist riiklike ülesannete andmisega, siis sellega peab kaasnema riigipoolne rahastamine.</p> <p>Kehtivate volituste piires riikliku järelevalve teostamine ei eelda ametivormi, erivahendite (käeraud), relvade (gaasipihusti, teleskoopnui), alkomeetrite jms, samuti joobeseisundi või kinnipeetud isikute toimetamiseks vajalikke transpordivahendite olemasolu, kohustuslikku koolitust ja tervisekontrolli jne. Kõik see on KOVidele täiendavaks kuluks, mida riik peaks vähemalt osaliselt rahastama.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>KOV võib ka edaspidi jätkata tegutsemist kehtivate volituste piires, korrakaitseametnikku ametisse nimetamata.</p> <p>Muudatustega antavate lisavolituste kasutamine on KOV-idele vabatahtlik. Iga KOV otsustab ise, kas ta soovib ametisse nimetada korrakaitseametniku(d) ning kas ja mis ulatuses lisavolitusi kasutatakse. Lisavolituste kasutamisega kaasnevad kulutused katab KOV. Võimalik, et KOV ei pea vajalikuks nt indikaatorvahendi soetamist ja kasutamist või erivahendite ja teenistusrelvade kasutamist.</p> <p>Küll aga tuleb arvestada, et korrakaitseametniku ametisse nimetamisel peab ta vastama kehtestatud nõutele, sh olema läbinud korrakaitseametniku õppe ja kandma vormiriietust.</p>
	<p>4) Kuna eelnõuga kavandatakse võimuvolitused riivavad intensiivselt inimeste õigusi ja vabadusi, siis tekib küsimus, kas füüsilise jõu ja erivahendite kasutamine on see, mis muudab KOVid turvalise kogukonna eestvedajateks.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Märkuse esitaja tõlgendus, nagu füüsilise jõu ja erivahendite kasutamine on need, mis muudavad KOV-i turvalisuse eestvedajaks, ei ole õige.</p> <p>Erivahendite kasutamise eesmärk on eelkõige ametniku turvalisuse tagamine.</p> <p>Politsei- ja Piirivalveamet on samuti turvalisuse eestvedaja ning tal on õigus kasutada</p>

		<p>märkimisväärselt rohkem erivahendeid ja teenistusrelvi, kuid samas on tema usaldus elanike seas järjepidevalt väga kõrge.</p> <p>Ka KOV-i ja tema korrakaitseametnike puhul saab turvalisuse eestvedamise rolli väga oluliseks osaks olema kohaliku kogukonna usaldus. See sõltub pigem ametnike tegevusest, mitte erivahendite olemasolust.</p>
17.	<p>Antud eelnõu väljatöötamiskavatsuse kohta esitatud ELVLi kooskõlastuskirjas (31.10.2019) oleme märkinud järgmist:</p> <p>Kuna VTK-st ilmneb eelkõige vajadus tõhustada ülesannete täitmist Tallinna Munitsipaalpolitsei poolt, millega võrreldavaid väljaarendatud politseilisi struktuure teistes kohalikes omavalitsustes ei ole, siis on otstarbekas leida lahendus eelkõige Tallinna Munitsipaalpolitsei praktikas tõusetunud probleemidele (mida vajadusel saaks laiendada teistele valmisolekut ilmutavatele KOVdele), ilma et tekitataks VTK kohaste muudatustega ebaselge olukord kogu riigis. Täiendavat kaalumist ja analüüsi vajaks seaduse täpsustamine sellisel, et seaduses kavandatavate täiendavate meetmete rakendamise õiguse aluseks on leping riigiga, lisades vastavad sätted korrakaitseseadusesse.</p> <p>Paraku ei nähtu eelnõu materjalidest, et seda võimalust oleks analüüsitud ja kaalutud.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Vt selgitust kooskõlastustabeli punktis 12.</p>
18.	<p>Märkused ja ettepanekud eelnõu §-de kohta.</p> <p>* eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse korrakaitseseaduse §-i 56 lõikega 5, mille kohaselt kohaliku omavalitsuse üksus võib üldkorraldusega määrata oma haldusterritooriumil kindlaks kohad, kus KorS § 56 lõike 3 punktis 3 sätestatud erandit ei rakendata.</p> <p>Kas antud sätte alusel on KOV üksusel tulevikus õigus määrata kindlaks ka sellised kohad, kus ülemäärast müra või valgusefekte on keelatud tekitada</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Antud säte puudutab ainult neid kolme tähtpäeva, mis sama paragrahvi lõike 3 punktis 3 on nimetatud. Nn öörahu säte tuleb sama paragrahvi lõikest 2 ning selle alusel on juba öösiti keelatud tekitada teist isikut oluliselt häirivat müra või valgusefekte.</p>

<p>ööpäevaringselt ja alaliselt, mitte ainult ööl vastu 1. jaanuarit, 25. veebruarit või 24. juunit;</p>	
<p>* eelnõu § 1 punktiga 2 muudetakse KorS § 57² lõikeid 1 ja 2, mille lõike 2 kohaselt hakkab lisavolitusi rakendama ainult valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik.</p> <p>Kas see eeldab edaspidi ka vastava ametinimetusega ametikoha määramist/muutmist (ametikoha muutmine korrakaitseametnikuks) või üksnes ametikohta täitva isiku korrakaitseametnikule esitatavatele nõuetele vastamist. St kas ametinimetus võib olla edaspidi ka nt järelevalve spetsialist, aga et lisavolitusi oleks võimalik rakendada, siis peavad KOKS § 53⁶ sätestatud eeldused korrakaitseametnikule esitatavate nõuete osas ametikohta täitval isikul olema täidetud.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>KorS § 57² lõikeid 1 punktis 2 toodud meetmeid saab kasutada ainult korrakaitseametnik, st et isik peab vastama KOKS-is toodud nõuetele ja olema nimetatud korrakaitseametnikuks. Teistpidi ei tohiks peale seaduse rakendumist olla KOV-ides enam varasemalt ametisse nimetatud korrakaitseametnikke, kes uutele nõuetele ei vasta. Märgime, et korrakaitseametnikuks nimetamine ei takista täitmast järelevalvet teiste seaduste üle, mille ga KOV-i järelevalvespetsialistid tegelevad.</p>
<p>* eelnõu § 3 punktiga 1 täiendatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi ka KOKS) §-i 53¹ lõikega 1¹, mille kohaselt korrakaitseüksus ja korrakaitseametnik võib KOKS sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada KorS §-des 30 ja 32 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid KorS sätestatud alustel.</p> <p>Selgitust vajaks, miks on korrakaitseüksusele või -ametnikule lubatud KOKS-is sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada üksnes KorS §-des 30 ja 32 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid. KOV üksusel on õigus KOKS-ialusel kehtestada erinevaid eeskirju (heakorraeeskiri, lemmikloomade pidamise eeskiri jne) ning kui avalikes huvides on kehtestatud seaduspärased reeglid, tuleb tagada ka nende täitmine ning täitmise tagamise kord peab olema seaduses selgelt ja ühemõtteliselt sätestatud. Täna on olukord, kus normidest ei ole võimalik üheselt aru saada, kuidas saab KOV eeskirja rikkuja korrale kutsuda enne, kui on toimepandud väärtegu. Kas saab teha eeskirja rikkujale ettekirjutuse korrarikkumise kõrvaldamiseks ja kas ning millal on KorS üldvolitus kohaldatav või mitte. Hea oleks lisada KOKS kasvõi sellekohane</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Kavandatava muudatuse tegemisel arvestati, et KOKS-i § 53¹ reguleerib korrakaitseüksuste ja korrakaitseametnike tegevust, mistõttu on <u>antud eelnõus</u> piiratud ka meetmete andmisega ainult neile. Nõustume, et kasutatavate erimeetmete loetelu võiks olla laiem ja nende kasutamise õiguse peab tekkima ka teisele järelevalvespetsialistidele. Selle puuduse peaks lahendama Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt välja töötatav KOKS-i muutmise eelnõu.</p>

	viide KorS-i üldvolitusele ehk riikliku järelevalve üldmeetme rakendamise õigusele.	
Politsei- ja Piirivalveamet: Tiina Vellet (tel: 612 3208; tiina.vellet@politsei.ee)		
Edastan PPA tähelepanekud korrakaitseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõul osas.		
19.	Eelnõu § 1 p 2: Muudetava KorSi paragrahvi punkti 1 loetellu lisandub lubatud meetmete hulka ka KorS § 43. Seda ei ole enam vajalik punktis 2 korrata. Juhime ka tähelepanu, et korrigeerimist vajab seletuskirja väide, et punkti 1 loetelu senisega võrreldes ei muudeta.	Arvestatud Vt selgitusi kooskõlastustabeli punktis 3.
20.	Eelnõu § 3 p 3: KOKSi lisatav § 53 ⁷ sätestab juhtumid, mille esinemisel ei tohi isikut korrakaitseametnikuks nimetada. Muuhulgas loetleb säte ka karistatust erinevate süütegude eest. Eelnõu §-ga 2 tehakse KarRS-s muudatused, mille ga antakse karistusregistri arhiiviandmetele õiguslik tähendus ja õigus neid pärida korrakaitseametniku nõuetele vastavuse kontrolliks. KOKSi § 53 ⁷ kavandatud sõnastus aga ei loo eeldust õigusele kustunud karistusi arvestada. Samuti ei selgu seletuskirja vastavate sätete kohta antud selgitustest, et eelnõu koostaja eesmärk on seada mõni karistatuse piirang, või kõik loetletud, ka kustunud karistuse alusel. Leiame, et eelnõu sõnastust on muude seaduste eeskujul vaja täpsustada nendes punktides, milles sätestatud tegude puhul kehtib piirang karistuse kustumisest sõltumata - vt nt PPVS § 40.	Arvestatud Vt selgitusi kooskõlastustabeli punktis 2.
	KOKSi lisanduva §-i 53 ⁹ lõikes 1 tuleks sõna „relva“ asendada sõnaga „teenistusrelva“ nagu on õigesti mainitud sätte ülejäänud tekstis.	Arvestatud Eelnõus on KOKSi lisanduva §-i 53 ⁹ lõikes 1 asendatud sõna „relva“ sõnaga „teenistusrelva“.
	Võrreldes eelnevalt kooskõlastusel käinud seaduse muutmise VTK-ga on eelnõusse lisandunud uus muudatus – PPA-le pannakse kohustus teostada haldusjärelevalvet korrakaitseüksuse või korrakaitseametniku vahetu sunni kohaldamise üle. Sätete ja seletuskirja põhjal jääb väga ebaselgeks, mida see	Antud selgitus Kavandatava sätte eesmärk on, et PPA teeb eelkõige pistelist kontrolli vahetu sunni kohaldamise osas, hinnates vahetu sunni kasutamise vajadust. KorS §

	<p>ülesanne tegelikkuses tähendab või ei tähenda ning millisel kujul ja mahus eelnõu koostaja järelevalve sisu on mõelnud (kas kaebuste lahendamine, pisteline kontroll vm). Haldusjärelevalve kui sellise sätestab vabariigi valitsuse seadus, mis loetleb ka asjakohased meetmed. Eelnõuga välistatakse küll VVS § 75³ kohaldamine, kuid muus osas tugineb haldusjärelevalve olemuslikult just VVSile. Eelnõu seletuskirjas viidatakse arusaamatult distsiplinaarvastutusele, aga ka vahetule sekkumisele korrakaitseametniku tegevusse. Palume seletuskirja selles osas kindlasti üle vaadata ja täpsustada, et PPA roll oleks osapooltele selge ja arusaadav. Ühtlasi juhime tähelepanu, et seletuskirjas puudub igasugune mõjuhinnang selle ülesande lisandumise osas PPA-le.</p>	<p>12 kohaselt tuleb vahetu sunni kasutamisel märkida meetme kohaldamise protokollis vahetu sunni vahend, sunnivahendit kohaldanud ametiisik ja isik, loom või asi, kelle või mille suhtes on vahetut sundi kohaldatud.</p> <p>Võimalik, et ka PPA-le võib saabuda kaebuseid korrakaitseametnike tegevuse kohta, kuid eeldus on, et kaebuse lahendab ikkagi eelkõige KOV, kelle ametniku osas kaebus on esitatud.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas oli distsiplinaarvastutuse all mõeldud, et vajadusel saab KOV läbi viia distsiplinaarmenetluse ja võtta ametniku distsiplinaarvastutusele. Seletuskirjas on tehtud vastav täpsustus.</p>
21.	<p>Eelnõu § 3 p 4:</p> <p>Leiame, et eelnõuga tehtavad muudatused ei ole kohalikes omavalitsustes juba praegu töötavate korrakaitseametnike staatuse ja selle muutusega seonduva osas üheselt mõistetavad ning vajavad suure tõenäosusega täiendavaid rakendus- või üleminekusätteid, mõistmaks neid ühetaoliselt, vältimaks erinevaid tõlgendusvõimalusi ja hilisemaid vaidlusi (nt mis tähendus on olemasolevatel kutsetunnistustel, nende uuendamine). Palume täiendavalt analüüsida, mida saab lahendada selgitustega seletuskirjas ja mis nõuab ehk siiski korraldamist sätete abil.</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p> <p>Eelnõuga nähakse KOKS-i § 70⁸ ette seaduse rakendamise erisus politseiteenistusest lahkunud isikute osas, keda soovitakse nimetada korrakaitseametniku ametikohale.</p> <p>Samuti on eelnõus kavandatud jõustumise ajaks 1. jaanuar 2025, mis annab piisava ajavaru, et ametnikud, keda soovitakse nimetada korrakaitseametnikuks jõuaksid läbida korrakaitseametniku koolituse. Teisalt, kuna tegemist on võimaluse, mitte kohustusega, võib ametnikud koolitada ja korrakaitseametnikuks nimetada ka peale 1. jaanuari 2025.</p> <p>Eelnõu väljatöötamise ajal oli korrakaitseametniku ametikoht olemas neljas KOV-is kes peaksid ametikoha ümber nimetama, kui nad ei soovi viia</p>

		<p>ametnikke korrakaitseametniku nõuetega vastavusse. Ülejäänute puhul on eelduseks korrakaitseametniku kutse olemasolu. Juba väljastatud kutsete osas on vajalik täiendava, vahetut sundi puudutava mooduli läbimine, mida saab korraldada koostöös Sisekaitseakadeemia või kokkuleppel PPA-ga. Seletuskirja on vastavalt täiendatud.</p>
22.	<p>Eelnõu § 5 – muudatused ühistranspordiseaduses:</p> <p>põhimõtteliselt toetame korrakaitseametnikule joobeseisundi kontrollimise õiguse andmist, kuid soovime rõhutada, et seda ei saa käsitleda ÜTSi nõuete täitmise järelevalvena, vaid täiendava õigusena selle käigus kohaldada põhjendatud kahtluse olemasolul KorSis sätestatud meedet eesmärgiga avastada ja hoida ära ebakainete sõidukijuhtide osalemine liikluses. Sisuliselt on tegemist liiklusjärelevalvelise tegevusega, mida üldiselt teostatakse liiklusseaduse alusel, sest vastav keeld sõiduki juhtimiseks on sätestatud seal, mitte ÜTSis. Arvestades tegevusi, mida mootorsõiduki juhtide joobe kontrollimise ja tuvastamise meede tervikuna hõlmab, väljuks nn II astme kontrolli teostamine (tõendusliku alkomeetri või proovi võtmiseks tervishoiuteenuse osutaja juurde toimetamine) juba ilmselgelt ÜTS järelevalve raamidest ja eesmärgist, mistõttu on vastav KOVi pädevus väga küsitav. Sellest tulenevalt leiame, et korrakaitseametnikule vastava õiguse andmisel on esialgu mõistlik piirduda indikaatorvahendi kasutamisega. Sellisel saaks täidetud eelnõu seletuskirjas välja toodud eesmärk laiendada ebakainete sõidukijuhtide tabamise ja vahelejäämise võimalusi ning sedakaudu eeldavalt mõjutada ka ühistranspordivahendite juhte õiguskuulemalt käituma. Samas väheneks politsei kohalekutsumise vajadus, kui korrakaitseametnik saab kahtluse sõidukijuhi joobe osas indikaatorvahendi abil kummutada ja kutsuda politsei üksnes juhtudel, kui selleks on alust.</p> <p>Ei ole ka kuigi tõenäoline, et kohalikud omavalitsused suudavad luua võimekuse tõendusliku alkomeetri kasutamiseks (mh pädeva mõõtja staatuse</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõus on tehtud muudatused, millega jäetakse korrakaitseametnikule lubatud erimeetmete loetelust välja KorS §-is 39 ja 40 sätestatud erimeetmed ning joobe kontrollimine piiritletakse indikaatorvahendi kasutamisega.</p> <p>ÜTSi lisatava § 81 lõike 3² sõnastust on eelnõus täiendatud ja lisatud „ja käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeetmete kohaldamisel“. Sellega kaetakse ära ka vahetu sunni kasutamise õigus KorSi § 38 ja 41 meetmete kohaldamisel.</p> <p>Seletuskirja lk 31 on tehtud parandused ja eemaldatud lauseosa, mis viitab ühissõidukijuhi kainenema viimise võimalusele.</p>

	<p>eeldus) või bioloogilise vedeliku proovi võtmiseks tervishoiuteenuse osutaja juurde viimiseks. Seega jääks indikaatorvahendiga kontrollile järgnevate toimingute tegemine tegelikkuses ikkagi nagunii politsei kanda. Pädeva liiklusjärelvalve teostajana teeb politsei vajalikud otsused ja toimingud (nt juhtimiselt kõrvaldamine, vajadusel sõiduki teisaldamine ja ka kainenema toimetamine) ning vastava süüteo menetlejana kogub ise olulised tõendid.</p> <p>ÜTSi lisatava § 81 lõike 3² sõnastust tuleb täiendada nii, et vahetu sunni kohaldamise õigus laieneks ka KorSi § 38 ja 41 meetmete kohaldamisele, üksnes ÜTS § 80 lg-le 2 viitamine seda ei kata, kuivõrd tegemist ei ole ÜTS nõuete järelvalvega.</p> <p>Seletuskirjas on lk 31 keskel ekslikult väidetud, et KOVile tekib eelnõuga õigus ühissõidukijuht kainenema toimetada. Niisugust õigust eelnõuga ÜTSi ei lisata.</p>	
<p>Justiitsministeerium: <i>Katariina Kärsten (tel: 54440407; Katariina.Karsten@just.ee), Einar Hillep (Einar.Hillep@just.ee), Joel Kook (Joel.Kook@just.ee), Kristi Kool (Kristi.Kool@just.ee), Monika Tappo (Monika.Tappo@just.ee)</i></p>		
<p>Siseministeerium on esitanud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks korrakaitseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu, esitades selle kohta järgmised märkused.</p>		
23.	<p>1. KOV ja PPA menetluspädevuse vahetamine</p> <p>Palume täiendada seletuskirja selgitustega, mis käsitlevad kohaliku omavalitsuse üksuse (KOV) ning Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) menetluspädevuse vahetamist. Praegu jääb selgusetuks, millal reageerib sündmusele KOV korrakaitseametnik ja millal PPA. Näiteks, kas mingitel juhtudel hakkab Häirekeskus KOV-iga ühendust võtma või tegutseb KOV korrakaitseametnik üksnes siis, kui ta oma tavapärase tegevuse käigus erimeetmete kohaldamist nõudvasse olukorda satub? Kas PPA ja KOV-ide tööjaotus vajab mingeid nendevahelisi koostöökokkuleppeid? Samuti ei nähtu, et oleks arvestatud sellega, kuidas seda uut tööjaotust inimestele selgitatakse, et nad teaksid, millist ametnikku sündmusele kutsuda või keda sinna pärast Häirekeskusesse helistamist oodata.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>KorS §-57¹ kohaselt on avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimise üle järelvalve teostajaks nii politsei kui ka valla- või linnavalitsus. KorS ei erista §-is 57¹ nimetatud pädevate korrakaitseorgani järelvalve valdkonda, mistõttu lähtutakse haldusmenetluse seaduse § 9 lõike 1 punktist 2 ja <u>haldusorgani initsiatiivil algava haldusmenetluse viib läbi haldusorgan</u>, kes on esimesena saanud teada asjaoludest, mis on tinginud või tingivad haldusmenetluse algatamise.</p> <p>Toome välja, et hetkel puudub riigis ka võimalust, et isik helistab 112 ja sündmust suunatakse</p>

Samuti soovime saada selgust, ega eelnõu seadusena vastuvõtmisega ei kaasne edaspidi riikliku politsei tegevuse järk-järgulist taandumist seeläbi, et esialgu antakse küll KOV-idele pädevust juurde, aga seejärel tehakse ettepanek, et KOV-id tagaksid ise palju aktiivsemalt avaliku korra nõuete järgimist. **Näeme ohtu, et võimalike probleemide kuhjumise korral, kui politsei ei jõua seoses ressurside nappusega reageerida piisavalt kiiresti, soovitatakse KOV-il võtta oma eelarvevahenditest (mitte enam riigieelarvest) täiendavalt inimesi tööle, kui politsei tegevusega rahul ei ole.**

Juba praegu on meie arvates politsei kohalolek ja kättesaadavus probleemne just väiksemates KOV-ides (esialgu mitte Tallinnas, kus tegutseb aktiivne korrakaitseüksus). Kui eelnõuga luuakse võimalus KOV korrakaitseametnike pädevuse laiendamiseks, siis saab edaspidi kogukonna rahulolematuse korral viidata alati sellele, et KOV-il tuleb endal aktiivsemalt tegutseda, sh leida eelarvelised vahendid ja inimesed. Kuigi muudatusega hoitakse riigieelarvelisi vahendeid kokku, ei tähenda see samas tegelikult väiksemat koormust üksikisiku maksukoormusele. Ka KOV-ide eelarvesse panustavad inimesed samamoodi maksudega nagu riigieelarvesse.

KOV on kõrvuti PPA-ga väärtemenetluses kohtuväliseks menetlejaks erinevates valdkondades mitme seaduse alusel (jäätmeseadus, liikluseadus, ühistranspordiseadus jne). Paljudel juhtudel võib menetluste erinevate haldustasandite ühises pädevuses olek tuua kaasa selle, et ülesannet lükatakse oma vastutusest teise menetleja vastutusele ning lõpuks ei tegele üksikisiku probleemiga kumbki.

Vastavalt VTMS § 52 lõikele 5 on menetluspädevus näiteks KarS § 262 osas antud nii Politsei- ja Piirivalveametile kui ka valla- või linnavalitsusele. Palume selgitada, kuidas hakkab nende väärtegade menetlemine tulevikus välja nägema, kui KOV korrakaitseametnikule on antud suuremad õigused. **Palume selles osas seletuskirja täiendada ning kirjeldada, kuidas toimub menetluspädevuse jagamine kehtivas õiguses ettenähtud võimaluste alusel ning kuidas see hakkab olema tulevikus, kui KOV korrakaitseametnikul on KarS § 262 rakendamise osas suuremad volitused.**

automaatselt lahendama KOV. Tulevikus võib tekkida ka see võimalus, kui on võimekam, korrakaitseüksusega KOV (nt nagu Tallinnas), kes lahendabki lihtsamad korrarikkumised. Eesmärk peaks olema eelkõige see, et inimene saab abi ühe numbri kaudu, mitte ei pea ise otsima, kellel on pädevust ja kellele tuleks helistada. Seejuures võibki tulevikus tekkida olukord, kus isik saab nt heakorraga seotud probleemide osas kiiremini abi KOV-i korrakaitseüksuselt kui politseilt.

VTMS § 52 lg 5 kohaselt on KarS § 261 lõigetes 1 ja 3 ning §-s 262 ettenähtud väärtegade kohtuvälise menetleja Politsei- ja Piirivalveamet ning valla- või linnavalitsus. Seega on nii PPA-l kui KOV-il KarS §-is 262 osas ka ühesugune menetluspädevus.

Kuna tegemist on PPA-le seadusest tuleneva riikliku järelevalve ülesande ja menetluspädevusega, ei ole võimalik seda lihtsalt tegemata jätta ja anda üle KOVile. Pole alust eeldada, et PPA järelevalve ülesande ja menetluspädevuse saab seadusest lihtsalt välja võtta.

Lisaks tuleb arvestada, et PPA on üldkorrakaitseorgan, kes peab KorS § 6 sätestatud juhtudel reageerima kui teistel korrakaitseorganitel pole see võimalik.

<p>24.</p>	<p>2. Korrakaitseametniku vormiga seonduv</p> <p>Eelnõu §-s3 nähakse ette kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 53⁵ teksti muutmine. Lõike 3 kohaselt ei tohi korrakaitseametniku vormiriietus eksitavalt sarnaneda politseiametniku vormiriietusele. Kehtivas § 53⁵ sõnastuses on öeldud, et korrakaitseametnikud kannavad KOV sümboolikaga vormiriietust või muid neid eristavaid ametitunnuseid, mis erinevad selgelt politsei omadest.</p> <p>Seletuskiri lk 17 toob välja:</p> <p><i>KOKS-i § 53⁵ täiendatakse lõikega 3, mille kohaselt ei tohi korrakaitseametniku vormiriietus olla eksitavalt sarnane politseiametniku omaga. Kuna avalikku korda tagavad nii politsei- kui ka korrakaitseametnikud, peab vormiriietus võimaldama inimesel eristada, kellega ta suhtleb, sest ametnike õigused ja kohustused võivad erineda.</i></p> <p>Kuigi korrakaitseametniku vormiriietus peab juba kehtiva seaduse kohaselt erineva selgelt politsei omast, siis meie arvates Tallinna korrakaitseametnike vorm seda nõuet ei täida ja on kahjuks väga sarnane politseiametniku vormiga. Kehtiva § 53⁵ lõike 2 alusel kehtestatud siseministri määrus „Korrakaitseametniku vormiriietus ja muud ametitunnused“ korrakaitseametniku vormiriietuse konkreetset värvi ette ei näe. Määruse § 2 lõikes 2 on rõhutatud üksnes seda, et vormiriietuse esemed on ühevärvilisest tumedast riidest. Erinevalt varasemalt kehtinud määrusest, kus oli selgelt kirjas, et vormiriietuse esemed on mererohelised (värvus Pantone 18-5410 TP Silver Pine) või hallikasbeežid (värvus Pantone 13-0905 TP birch). Kui Tallinna korrakaitseüksuse vormi värvust 2017. a muudeti, leidis korrakaitseüksuse juht, et ongi hea, kui vormid on sarnase värviga. Määruse muudatust, konkreetsetest värvitoonidest loobumist põhjendas Siseministerium mh järgmiselt:</p> <p><i>Muudatuste tulemusel saavad kohalikud omavalitsused ise otsustada, millise vormiriietuse nad oma korrakaitseametnikele kasutusele võtavad ning ei ole seotud enam konkreetse värvusega. Arvestades eri riigiasutustes kehtivaid piiranguid vormide kohta, seatakse siiski piiranguks, et vormiesemed peavad olema ühevärvilisest riidest. See tähendab, et korrakaitseametnikul ei ole</i></p>	<p>Antud selgitus</p> <p>KOKS §-i 53⁵ teksti osas on tegemist eelkõige sõnastuse korrigeerimisega. Nt kui hetkel kehtiva sõnastuse kohaselt kannavad korrakaitseametnikud <i>kohaliku omavalitsuse sümboolikaga vormiriietust või muid neid eristavaid ametitunnuseid</i>, millest võib aru saada ka seda, et võivad kanda muud riietust, millel on vastav sümboolika, siis uue sõnastuse kohaselt on vormiriietus kohustuslik, samuti on sellel kohustuslik KOV-i sümboolika kasutamine, mis võimaldab aru saada, millise KOV-i korrakaitseametnikuga on tegemist.</p> <p>Nõue, et korrakaitseametnike vormiriietus peab erineva politsei omast, on olemas juba kehtivas regulatsioonis. Seejuures on kehtiva sõnastuse <i>erinevad selgelt</i> ja uue sõnastuse <i>eksitavalt sarnane</i> mõte ühesugune – korrakaitseametnikuga suhtleval isikul ei tohi jääda arusaam, et tegemist on politseiametnikuga.</p> <p>Eraldi küsimus on, kuidas seda erinevust saavutada – kas eelkõige riietuse tegumoe ja värviga või muude vormil kasutatavate elementidega. Nt vormiriietuse osaks oleva kollase ohutusvesti puhul on keeruline leida teistsugust variant, mis oleks samaaegselt erinev ja nõuetele vastav. Siin on eelkõige lahenduseks vormil kasutatavate elementide erinevus.</p> <p>Tumesinine vorm, mida võib pidada sarnaseks politsei omaga, on ka nt Keskkonnaametil.</p>
------------	---	---

lubatud kanda vormiriietuse esemeid, mis on tehtud mitmevärvilisest või mustriks kangast. Vormikuub, viigipüksid, seelik, päevasärk, suvesärk, lips, vormimüts, naistel vormikübar, sviiter, pullover, talvemüts, suvine nokkmüts, kombinesoon ja T-särk peavad olema tumedast riidest (nt tumepruun, tumeroheline, tumehall, must) ning päevasärk ja suvesärk vormi teiste elementidega sama värvusega või heledast riidest (nt valge, helebeež), et tagada teatud määral sarnasus teiste riigiametnike vormiriietuse elementidega. Piirangute eesmärk on tagada, et korrakaitseametnik näeks oma tööülesandeid täites ka edaspidi välja väärikas ja esinduslik.

Nüüd kehtestatakse taas nõue, et korrakaitseametniku vorm ei tohi olla eksitavalt sarnane politseiametniku vormiriietusega. **Palume seletuskirjas täiendavalt selgitada, mida tähendab mõiste „eksitavalt sarnane“.** Samuti soovime selgitusi, mis saab siis, kui korrakaitseametnikule on juba tellitud eksitavalt sarnane vormiriietus. Kes seda eksitavat sarnasust hindab? Kes tasub tellitud riiduse eest tehtud kulutused KOV-ile, kui korrakaitseametniku vormiriietus on osutunud eksitavalt sarnaseks?

Seletuskirjas lk 34 märgitakse:

Vormiriietus on enamikul korrakaitseametnikest olemas, kuid seda on kehtestatavate nõuete tõttu vaja muuta või välja vahetada.

Palume see muudatus selgelt ka kulude loetelus eraldi punktina (nt punkt 10) välja tuua, kuna see on oluline muudatus võrreldes kehtiva regulatsiooniga. Sõnastusest ei ole praegu üheselt aru saada, kas Tallinna korrakaitseüksuse vorm läheb seadusemuudatuse jõustumisel väljavahetamisele või mitte. Kui palju see muudatus maksma läheb? Palume see arvutus Tallinna kohta seletuskirja lisada.

Seletuskirjas on lk 35 öeldud:

Hetkel kehtivatest määrustest muudetakse KOKS-i § 53⁵ lõike 2 alusel kehtestatud siseministri 22. juuni 2005. aasta määrust nr 55 „Korrakaitseametniku vormiriietus ja muud ametitunnused“.

Politsei ja abipolitseiniku vormi eristavad rinnaesisel ja seljal kantavad suurte tähtedega kirjad POLITSEI või ABIPOLITSEINIK, samas nt Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti poolt kasutataval vormiriietusel kantakse kirja KORRAKAITSEÜKSUS ja ainult seljal. Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti töötajad kannavad rinnaesisel, nime all. Ametinimetust. Politsei oma vormil ametinimetust ei kasuta. Politsei ja abipolitseinike vormiriietusel kantakse teenistusastmeid, mida Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti vormiriietusel pole. Samuti on täiesti erinevad varrukaembleemid.

Vormiriietuse täpsem kirjeldus kehtestatakse peale seadusemuudatuste vastuvõtmist eraldi määrusega.

Varasemad probleemkohad, kus Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti vormiriietus oli tänu sellele kasutatavate elementide tõttu (nt sarnased õlakud jms) politsei vormiga väga sarnane, on Siseministeeriumi hinnangul tänaseks lahendatud. Sellest tulenevalt vormi väljavahetamist seadusemuudatuste jõustumisel ette ei nähta ning mingit kulu ei kaasne.

	<p>Palume viidatud määruse muudatusega seoses välja tuua, kas kavas on taas kehtestada värvitoonid koos koodidega nii, nagu need kehtisid enne 2017. a muudatust.</p>	
25.	<p>3. Korrakaitseametnikele esitatavad nõuded</p> <p>Eelnõu kohase KOKS § 53⁷ p 1 järgi ei tohi korrakaitseametnikuks nimetada isikut, keda on karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest. Samas PPVS § 40 p 1 järgi ei võeta politseiteenistusse isikut, keda on karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest, olenemata karistusandmete kustutamisest. Arusaamatuks jääb, millele selline erinevus tugineb ja miks on korrakaitseametniku puhul lubatav teise astme kuriteo sooritamine.</p> <p>Siinkohal juhime tähelepanu, et eelnõuga soovitakse muuta karistusregistri seadust (KarRS) eesmärgiga võimaldada KOV-il kontrollida ka arhiivi kantud karistusandmeid. Seletuskirjas tuuakse välja, et muudatus on vajalik, et KOV-il oleks võimalik ka arhiivi kantud karistusandmetest kontrollida, kas korrakaitseametniku kandidaati või korrakaitseametnikku on karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest, korruptsioonivastases seaduses sätestatud süüteo eest või vangistusega, kuna neil juhtudel on eelnõuga lisatava KOKS-i §-i 53⁷ kohaselt keelatud korrakaitseametnik olla.</p> <p>Märgime, et KarRS § 5 lõike 1 kohaselt on registrisse kantud isiku karistusandmetel õiguslik tähendus isiku karistatuse ja kuriteo või väärteo korduvuse arvestamisel üksnes kuni andmete kustutamiseni. Karistuste andmed on karistusregistris aktiivsed senikaua, kuni andmed kustutatakse ja kantakse arhiivi. Plaanitava KOKS § 53⁷ p 1 ega ka p 2 sõnastusest ei tulene, et teenistusse sobivuse juures võetaks arvesse karistusregistrist kustutatud karistusi, nii nagu seda ütleb sõnaselgelt PPVS § 40 p 1 ja 2. Palume seda erinevust selgitada. Juhime siinkohal tähelepanu, et KarRS muutmine eelnõus pakutud kujul on lubatav üksnes juhul, kui korrakaitseametnikuna teenistusse võtmisel võetakse KOKS-i kohaselt sõnaselgelt arvesse ka karistusregistrist kustutatud karistusandmeid.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Vt selgitust kooskõlastustabeli punktis 2.</p>

	<p>PPVS § 40 punkti 6 kohaselt ei võeta politseiametnikuks isikut, keda on karistatud süüteo eest, millel on korruptsioonivastases seaduses toodud korruptiivse teo tunnused. Samas eelnõu kohase KOKS § 53⁷ punkti 6 kohaselt ei võeta korrakaitseametnikuks isikut, keda on karistatud korruptsioonivastases seaduses sätestatud süüteo eest.</p> <p>Oleme seisukohal, et KOV korrakaitseametnikule ja politseiametnikele esitatavad nõuded peavad olema ühesugused. Juhul kui soovitakse KOV korrakaitseametnikele kehtestada teistsuguseid, sh leebemaid nõudeid, tuleb seda seletuskirjas veenvalt põhjendada.</p>	
26.	<p>4. Järeelhindamine</p> <p>Justiitsministeerium toetab järeelhindamise sätte lisamist eelnõusse. Märgime, et järeelhindamise säte tuleb kavandada muudetava seaduse rakendussätes. Järeelhindamise kohustust sisaldav säte ei saa jääda muutmise seadusesse, sest sellisel juhul ei oleks see hiljem seaduse terviktekstist leitav. Seetõttu tuleb järeelhindamise sätteid kavandada vastavalt KorS-i, KOKS-i ja ühistranspordiseadusesse. Sellele vastavalt tuleb igas järeelhindamise sättes täpsustada järeelhindamise eesmärki. Näited järeelhindamise sätte sõnastamiseks on leitavad Justiitsministeeriumi veebilehel avaldatud juhendis järeelhindamise korraldamiseks².</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Tehtud muudatused ja järeelhindamise osas lisatud KorS-i § 83¹ ning ÜTS-i § 96².</p>
27.	<p>5. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p>	<p>Arvestatud</p>
28.	<p>6. Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.</p>	<p>Arvestatud</p>

² <https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/hea-oigusloome-ja-normitehnika/oigustloovate-aktide-mojude-hindamine>

